

חוברת תקצירים תשפ"ב

החוג למקרא

ראש החוג: ד"ר שירלי נתן-יולזרי

תוכן עניינים

2	ברוכים הבאים לחוג למקרא
3	מטרות תכנית הלימודים
4	מתווה תכנית הלימודים – הסבר כללי
5	תכנית הלימודים במקרא – מבנה כללי
5	מתווה כללי בלימודי הדיסציפלינה
6	רשימת הקורסים בלימודי הדיסציפלינה לסטודנטים המתחילים בתשפ"ב
7	רשימת הקורסים בלימודי הדיסציפלינה לסטודנטים שהתחילו בתשפ"א
7	רשימת הקורסים בלימודי הדיסציפלינה לסטודנטים שהתחילו בתשפ"ף
/	רשימת הקורסים בלימודי הדיסציפלינה לסטודנטים אקדמאים ומורים המתחילים בתשפ"ב – חד שנתי /
8	דו-שנתי
9	תקצירי קורסים מקרא תשפ"ב
9	א. מבואות
11	ב. מיומנויות
13	ג. קורסים סמינריונים
15	ד. ז'אנרים ספרותיים במקרא
18	ה. קורסי מקרא נוספים בתשפ"ב
22	ו. סדנות הוראה והתנסות מעשית
26	רשימת קורסים משנים עברו
26	א. מבואות ומיומנויות יסוד בלימודי מקרא (קורסי ליבה)
26	ב. תרגילים וסמינריונים (קורסי ליבה)
27	ג. ז'אנרים ספרותיים במקרא (קורסי ליבה)
27	ד. קורסי נוספים

ברוכים הבאים לחוג למקרא

תנ"ך הוא מקצוע ליבתי, ולא סתם! סגל המרצים, המרצות והמדריכות בחוג לתנ"ך רואה בהוראת המקרא ערך ישראלי ויהודי, ומעל לכל לימודי תנ"ך הם בעלי ערך חינוכי. חגי ישראל ולוח השנה העברי מקורם בתנ"ך, וכך גם מסורות ומורשת יהודית ששורשם בספר הספרים. ערכי האתיקה הצדק והמוסר החברתיים, הערכים החינוכיים ערכי משפחה וערכים לאומיים מקורם בעיון ולימוד הטקסטים המקראיים. מערכת המשפט הישראלית מושתת על החוק העברי. המקרא הוא יסוד תרבותנו. מטרתנו להכשיר את המורים הטובים ביותר לתנ"ך. מערכת החינוך זקוקה לכם: מורים שיהיו מוכשרים להוראת התנ"ך, בקיאים בו, יצירתיים, מעניינים ומאתגרים עבור תלמידיהם. בוגרי החוג יוכלו להעצים את הוראת התנ"ך בכיתותיהם, מתוך תפיסה פלורליסטית, עשירה, רבת פנים, ומותאמת למאה ה-21. אנו מזמינים אתכם לבוא וללמוד לקראת תעודת הוראה בתנ"ך ולהבטיח את מקומכם במערכת החינוך.



אתם מוזמנים לעקוב אחרינו:

פייסבוק: החוג למקרא האקדמית גורדון

אינסטגרם: teaching_bible

ערוץ YouTube: החוג למקרא האקדמית גורדון

מטרות תכנית הלימודים

1. להעניק יסודות ידע ומיומנויות לבוגר בהוראת תנ"ך ברמה גבוהה – שיאפשרו לו להתמודד עם כל טקסט מקראי על מנת להבינו ולהכינו להוראה, וכן יאפשרו לימודים מתקדמים בהמשך דרכו.
2. להביא את הלומדים להבנה של מושגים מעולמו של המקרא, ולהיכרות עם גישות כלפי התנ"ך והוראתו.
3. להפגיש את הלומדים עם תכנית הלימודים של מערכת החינוך בתנ"ך ליסודי, חטי"ב ותיכון.
4. להפגיש את הלומדים עם אסטרטגיות הוראה כלליות ומותאמות להוראת המקרא.
5. לתת הכשרה טכנולוגית להוראת התנ"ך, מותאמת לתקופה.
6. ללמוד מקרא ולהתנסות בהוראתו בדרכים שונות, כגון חברותא ומודלים חדשניים.
7. לתת דגש על ערכי אדם וחברה – הלימוד במקרא מזמן עיון בערכיו החברתיים, המוסריים, המשפחתיים, האמוניים ועוד.
8. לחזק ולהעמיק את הידע, האהבה והזיקה הרגשית-לאומית לתנ"ך, לארץ התנ"ך ולנופיה.
9. לאפשר ללומדים חווית למידה של התנ"ך בזיקה לשירה ולאמנות ולתחומי ידע אחרים.
10. להכיר נדבכים מן הפרשנות המגוונת שצמחה סביב התנ"ך לאורך דורות.

מתווה תכנית הלימודים – הסבר כללי

B.Ed מבנה כללי של תואר

- לימודים דיסציפלינריים – מקרא – 26 ש"ש + לימודים בחוג נוסף: חינוך מיוחד / חינוך קהילתי / חינוך למנהיגות (ביסודי) / דיסציפלינה נוספת.
- ימי שיא חוגיים (בחוגים בהם לומד הסטודנט)
- קורסי חינוך
- קורסים טכנולוגיים
- הדרכה פדגוגית
- התנסות מעשית
- קורסי יסוד והעשרה
- מחול"ה
- מבדקים

* למבנה כללי של תוכנית הסבה / הרחבת הסמכה יש לפנות למנהל סטודנטים.

מבדקים

מבדק	בתוכנית B.Ed	בתוכנית הסבה לאקדמאים
לומדת אבטחת מידע	שנה א	-
מבדק APA	במהלך סמסטר א, שנה א	-
אתיקה ומוגנות (מקוון)	שנה א	-
הדרכה ביבליוגרפית	שנה א	-
מבדק במיומנויות כתיב	עד סוף שנה ב	-
ביטחון ובטיחות	שנה ב	במהלך הלימודים
זהירות בדרכים	שנה ב	במהלך הלימודים
עזרה ראשונה	שנה ג	במהלך הלימודים

* בתוכנית הרחבת הסמכה אין מבדקים

תכנית הלימודים במקרא – מבנה כללי

סטודנטים בחוג למקרא לומדים 26 ש"ש בדיסציפלינה, על פי החלוקה הבאה:

שנה	B.Ed לבוגרי מכינה	B.Ed	תוכנית הסבה להוראה / הרחבת הסמכה דו שנתי	תוכנית הסבה להוראה / הרחבת הסמכה חד שנתי
שנה א	10	10	16 – 13	26 (ללא סמינריון)
שנה ב	9	9	13 – 10 (ללא סמינריון)	-
שנה ג	7	4	-	-
שנה ד	-	3 (סמינריון)	-	-

מתווה כללי בלימודי הדיסציפלינה

הקבץ	קטגוריות	ש"ש	ני"ז
מיומנויות ומבאות קורסי ליבה:	המקרא ועולמו: מבוא למקרא	2	2
	בקיאות במקרא וציר הזמן: עושים סדר במקרא	2-1	2-1
	טעמים וקריאה רהוטה: המורה כשחקן כקריין וכבמאי	1	1
	הדרכה ביבליוגרפית במקרא / כלים ביבליוגרפיים במקרא	2-1	2-1
	תרגיל טקסט	2	2
	פרשנות יהודית	2-1	2-1
	פרו-סמינריון	2	2
	סמינריון	3	3
סוגות ספרותיות קורסי ליבה:	ספרות החכמה	1	1
	ספרות החוק	1	1
	שירה מקראית	2	2
	היסטוריוגרפיה	1	1
	סיפור מקראי	2-1	2-1
נבואה: מבוא לנבואה	1	1	
קורסים נוספים אחרים		השלמה ל-26	השלמה ל-26

- כלל הקורסים במקרא מתחלקים לקורסי ליבה (חובה) וקורסי העשרה.
- חלק מקורסי הליבה מתמקדים בידע בסיסי (מבואות), ובמיומנויות בתחום הדעת (כגון בקיאות וקריאה נכונה).
- מספר קורסים בתוכנית עוסקים בטקסטים מסוג ספרותי מסויים, כגון חוק, שירה וסיפור.
- קורסי העשרה עוסקים בנושאי חתך כגון משפחה במקרא, הומור במקרא, סיפורי אהבה במקרא, בחטיבת פרקים מן התנ"ך כגון סיפורי יוסף או סיפורי אברהם, או עוסקים בטקסטים מקראיים דרך "משקפיים" אחרות כגון חינוך, ספרות, ארכיאולוגיה, אמנות, או השוואה לספרות עתיקה של עמי קדם.
- קורס טכנו-פדגוגי "טכנולוגיה לצורכי הוראה ולמידה במקרא ובתרבות ישראל" ילמד במסגרת התוכנית הכללית. בתשפ"ב איננו נחשב תוך 26 ש"ש בלימודי מקרא.
- כלל הסטודנטים משתתפים מידי שנה בימי שיא חוגיים (יום עיון; סיור לימודי) כחלק מתוכנית הלימודים במקרא.

רשימת הקורסים בלימודי הדיסציפלינה לסטודנטים המתחילים בתשפ"ב

שנה	שמות הקורסים	ש"ש	נ"ז
שנה א (תשפ"ב)	בקיאות במקרא וציר הזמן: עושים סדר במקרא	1	1
	משפחה במקרא	1	1
	קומדיה פארודיה וסאטירה במקרא ועל המקרא	1	1
	קריאה רהוטה: המורה כקריין, כשחקן וכבמאי	1	1
	סיפור: איך לקרוא סיפור מקראי?	2	2
	כלים ביבליוגרפיים במקרא	1	1
	מבוא למקרא – הקאנון המקראי	2	2
	התשמעו קולי? קריאה פמיניסטית במקרא	1	1
	תרגיל טקסט בנבואה: טרם נקבע.	2	2
שנה ב	פרו-סמינריון בהיסטוריוגרפיה: טרם נקבע	2	2
	פרשנות: מבוא לפרשנות יהודית	2	2
	המקרא ותרבויות המזרח הקדמון: טרם נקבע	2	2
	המקרא בחינוך בחברה ובתרבות: טרם נקבע	1	1
	Biblical Poetry in Exegesis (הספרות המזמורית במקרא ופרשנותה)	2	2
שנה ג	ספרות החוק והחכמה: טרם נקבע	2	2
	סמינריון: טרם נקבע	3	3

רשימת הקורסים בלימודי הדיסציפלינה לסטודנטים שהתחילו בתשפ"א

שנה	שמות הקורסים	ש"ש	נ"ז
שנה א (תשפ"א)	המקרא ועולמו : מבוא למקרא	2	2
	סיפורי אלישע	2	2
	בקיאות במקרא וציר הזמן : עושים סדר במקרא (מקוון)	1	1
	איך לקרוא סיפור מקראי?	1	1
	בין תחומי : קומדיה פארודיה וסאטירה במקרא ועל המקרא (929)	1	1
	המורה למקרא כשחקן וכקריין	1	1
	מנהיגות בספר שופטים	1	1
	בין תחומי : המקרא בראי האמנות	1	1
	תרגיל טקסט : הנבואות על אדום	2	2
שנה ב (תשפ"ב)	פרו"ס : שער לנבואה – נבואות עמוס	2	2
	פרשנות : מבוא לפרשנות יהודית	2	2
	סיפורי בריאה וראשית ימי העולם במבט השוואתי	2	2
	כלים ביבליוגרפיים במקרא	1	1
	Biblical Poetry in Exegesis (הספרות המזמורית במקרא ופרשנותה)	2	2
שנה ג	ספרות החוק והחכמה : טרם נקבע	2	2
	סמינריון : טרם נקבע	3	3

רשימת הקורסים בלימודי הדיסציפלינה לסטודנטים שהתחילו בתש"ף

שנה	שמות הקורסים	ש"ש	נ"ז
שנה א (תש"ף)	המקרא ועולמו : מבוא למקרא	2	2
	מיעקב לישראל (929)	2	2
	בקיאות במקרא וציר הזמן : עושים סדר במקרא (מקוון)	1	1
	תרגיל טקסט : שיר השירים / הסיפורים הביוגרפיים של הנביאים הקלאסיים	1	1
	איך לקרוא סיפור מקראי?	1	1
	חינוך לערכים בהוראת המקרא / בין אדם לחברו במקרא	1	1
	טעמים לשון ופרשנות	1	1
	מנהיגות בספר שופטים	1	1
	תרגיל טקסט : מגילת אסתר / ספר שמואל	1	1
שנה ב (תשפ"א)	פרו-סמינריון : מקום מרחב וחיבותם סיפורי המקרא	2	2
	ספרות הנבואה תחת עינם הבוחנת של פרשני המקרא המסורתיים	2	2
	הנרטיב הלאומי ושכתובו בספר יהושע (מקוון)	1	1
	הדרכה ביבליוגרפית	2	2
	מצור מפלצות ועצי השדה : מלחמה ושלום במקרא	1	1
	Biblical Poetry in Exegesis (הספרות המזמורית במקרא ופרשנותה)	2	2
שנה ג (תשפ"ב)	ספרות החוק והחכמה	2	2
	סמינריון : ספר מלכים	3	3

**רשימת הקורסים בלימודי הדיסציפלינה לסטודנטים אקדמאים ומורים המתחילים
בתשפ"ב – חז שנת / דו-שנתי**

שנה	שמות הקורסים	ש"ש	ני"ז
חובה (15 ש"ש)	בקיאות במקרא וציר הזמן : עושים סדר במקרא	1	1
	ספרות החוק והחכמה	2	2
	קריאה רהוטה : המורה כקריין, כשחקן וכבמאי	1	1
	פרשנות : מבוא לפרשנות יהודית	2	2
	תרגיל טקסט : הנבואות על אדום*	2	2
	סיפור : איך לקרוא סיפור מקראי?	2	2
	כלים ביבליוגרפיים במקרא	1	1
	מבוא למקרא – הקאנון המקראי	2	2
	Biblical Poetry in Exegesis (הספרות המזמורית במקרא ופרשנותה)	2	2
	טכנולוגיה צורכי הוראה ולמידה במקרא ובתרבות ישראל (תשפ"ב)	1	1
יתרת הקורסים (11 ש"ש) (מבחר הקורסים בתשפ"ב)	משפחה במקרא (תשפ"ב)*	1	1
	התשמעו קולי? קריאה פמיניסטית במקרא (תשפ"ב)*	1	1
	סיפורי בריאה וראשית ימי העולם במבט השוואתי (תשפ"ב)*	2	2
	חורבן גלות וגאולה (תשפ"ב)	2	2
	קומדיה פארודיה וסאטירה במקרא ועל המקרא (תשפ"ב)*	1	1
	פרשת השבוע (תשפ"ב)	2	2
	סיפורי אברהם (תשפ"ב)	1	1
	תולדות ירושלים (תשפ"ב)		

* נושאי הקורסים אלו משתנים משנה לשנה.

תקצירי קורסים מקרא תשפ"ב

א. מבואות

שם הקורס:	מבוא למקרא – הקאנון המקראי
שם המרצה:	ד"ר לאה יעקבזן
דרכי תקשורת:	leahj@gordon.ac.il
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	2 ש"ש / 2 נ"ז
שנת לימודים / קהל יעד:	שנה א / אקדמאים
דרישות קדם:	אין.
סוג קורס:	שיעור, פנים אל פנים
כלים דיגיטליים בהוראה:	מודל
דרכי הוראה:	הרצה, חברותות
תיאור הקורס:	

הקורס עוסק בדרכי חיבורו, התגבשותו והתקדשותו של ספר התנ"ך. במהלכו נכיר את הגישות השונות ללימוד התנ"ך ונתמקד בגישה הביקורתית מדעית. הלימוד בקורס זה יתמקד בחטיבות השונות במקרא ובעיקר: התורה וחיבורה על פי השערת התעודות והמגמות החדשות בחקר התורה; הספרות ההיסטוריוגרפית – דרכי חיבורה, סוגיה הספרותיים, ובתי היוצר שלהם; הספרות הנבואית ההרכב של אחדים מספרי נביאים ודרכי חיבורם; השירה המזמורית ומאפייניה. קורס מבואי זה מקנה ללומד מידע על המקרא, על מאפייניו הספרותיים והרעיוניים. הקורס תורם להעמקה בחקר המקרא ועולמו, תוך עיון בטקסטים מקראיים מגוונים, במקורות חז"ליים ובספרות המדעית.

שם הקורס:	מבוא לפרשנות יהודית
שם המרצה:	ד"ר אפרים זאנד
דרכי תקשורת:	sand@gordon.ac.il
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	2 ש"ש / 2 נ"ז
שנת לימודים / קהל יעד:	שנה ב / אקדמאים
דרישות קדם:	מבוא למקרא
סוג קורס:	א-סינכרוני בלמידה עצמית + הנחיה אישית, שיעור ותרגיל
כלים דיגיטליים בהוראה:	מפגשים סינכרוניים יתואמו מספר פעמים בכל סמסטר
דרכי הוראה:	מודל, זום (יש להוריד את התוכנה)
תיאור הקורס:	א-סינכרוני בלמידה עצמית ובחברותות

הקורס פותח צוהר לפרשנות היהודית. תחילה נעסוק במושג פרשנות – מהי פרשנות? מה תפקידה? נתבונן בדורות הראשונים של פרשנים, ונמשיך עם פרשני ימי הביניים. נכיר את צורותיה השונות של הפרשנות במאות הראשונות לספירה על ידי עיון בקטעים פרשניים מייצגים מדבריהם של פרשנים מהעולם ההלניסטי (פילון האלכסנדרוני ויוספוס פלביוס). נלמד מיהם חז"ל ונעיין במדרשים מייצגים מספרות חז"ל. נלמד מקצת המידות שהתורה נדרשת בהן. עיקר הלימוד יתמקד בפרשני ימה"ב במבט השוואתי בין רד"ק, רש"י, ראב"ע ועוד פרשנים. הקורס ילמד בזיקה לסיפורי אברהם ויצחק, ויתמקד בערכי המוסר. נלמד לזהות מהם הקשיים שכל פרשן זיהה בטקסט, וכיצד הוא פתר את הקשיים האלו, לצד עיסוק בתפקידה של הפרשנות על רקע הזמן בה היא נוצרה.

שם הקורס:	בקיאות במקרא וציר הזמן: עושים סדר במקרא
שם המרצה:	ד"ר שירה גולני
דרכי תקשורת:	shirag@gordon.ac.il
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	1 ש"ש / 1 נ"ז
שנת לימודים / קהל יעד:	שנה א / אקדמאים
דרישות קדם:	אין.
סוג קורס:	שיעור יסוד, פנים אל פנים + למידה עצמית לבחינת בקיאות
כלים דיגיטליים בהוראה:	מודל
דרכי הוראה:	הרצאה, מבדקים במודל
תיאור הקורס:	

הקורס מקנה לסטודנט היכרות עם ספרות המקרא (בקיאות והתמצאות): ספרי המקרא, הסוגות הספרותיות והנושאים המרכזיים שבכל אחד מספרי המקרא. במהלך הקורס ילמדו הסטודנטים סוגיות הקשורות לכל אחד מספרי המקרא, יעיינו עיון מודרך ועיון עצמאי בטקסטים, יכירו מושגי יסוד בחקר ובפרשנות המקרא, ויפגשו ניבים וביטויים המשמשים היום ואת מקורם המקראי.

ב. מיומנויות

שם הקורס:	המורה כשחקן, כקריין וכבמאי (טעמים וקריאה רהוטה)
שם המרצה:	ד"ר יעקב דולגופולסקי-גבע
דרכי תקשורת:	yakovdol@gordon.ac.il
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	1 ש"ש / 1 נ"ז
שנת לימודים / קהל יעד:	שנה א / אקדמאים
דרישות קדם:	אין.
סוג קורס:	פנים אל פנים.
כלים דיגיטליים בהוראה:	מודל
דרכי הוראה:	
תיאור הקורס:	

המורה בכל מקצוע הומני חייב להיות מעט שחקן, ומורה לתנ"ך צריך להיות הרבה שחקן. השילוב בין שליטה בטקסט, בפירושו וברזי הקריאה המדויקת, לבין מיומנויות של שחקן ושל מספר סיפורים הוא המפתח למסירה ברורה ומעניינת של הטקסט העתיק לקהל צעיר ומודרני. בחדר הכיתה, תחת כיפת השמיים, או בזום: מורה לתנ"ך צריך לרתק את תלמידיו לטקסט המקראי. בקורס נלמד לקרוא בקול רם וברהיטות, תוך שימוש נכון בטעמי המקרא; נלמד לשחק את הדמויות המקראיות ולהחיות את הסיפור; ומעל הכל – נלמד לספר סיפור תנ"כי – במלותיו של התנ"ך עצמו ובמילותינו-שלנו.

שם הקורס:	כלים ביבליוגרפיים במקרא
שם המרצה ודרכי תקשורת:	ד"ר לאה יעקבזן, leahj@gordon.ac.il
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	ד"ר שירה גולני, shirag@gordon.ac.il
שנת לימודים / קהל יעד:	1 ש"ש / 1 נ"ז
דרישות קדם:	שנה א (מתחילי תשפ"ב) / שנה ב (מתחילי תשפ"א) / אקדמאים
סוג קורס:	אין.
כלים דיגיטליים בהוראה:	תרגיל יסוד, פנים אל פנים.
דרכי הוראה:	מודל
תיאור הקורס:	הרצאה, חברותות

קורס הדרכה ביבליוגרפית כשמו כן הוא עוסק בהדרכה ובהקניית כלים ומיומנויות ללומדים טקסטים מקראיים ומקבילות חוץ מקראיות. במהלך הקורס נבחן טקסטים שונים בעזרת קונקורדנציה, מילונים, לקסיקונים, אנציקלופדיות, פירושים (מהעת הקדומה ועד היום), טקסטים מן המזה"ק, מהדורות ביקורתיות למקרא, השוואת נוסחי המקרא והערכתם. נחקור טקסט מקראי בכלים לשוניים, ספרותיים, פרשניים, ביקורתיים, השוואתיים. נקרא מאמרים וננתחם; נתרגל כתיבה אקדמית ורישום ביבליוגרפי. הקורס תורם לרכישת מיומנויות כתיבה על פי כללי כתיבה אקדמית, להרחבת הידע והשימוש בפירושים מגוונים, בכלים לקסיקוגרפיים וספרי עזר נוספים, ליכולת לבחון טקסטים בכלים ביקורתיים, לזהות קשיים בטקסט ולהציג פתרונות פרשניים שונים.

שם הקורס:	הנבואות על אדום (תרגיל טקסט)
שם המרצה:	ד"ר לאה יעקבזן
דרכי תקשורת:	leahj@gordon.ac.il, פגישות אישיות בזום בתיאום מראש.
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	2 ש"ש / 2 נ"ז
שנת לימודים / קהל יעד:	שנה ב / אקדמאים
דרישות קדם:	הדרכה ביבליוגרפית + המקרא ועולמו (נלמדו בעבר או במקביל)
סוג קורס:	תרגיל, קורס משולב: פנים אל פנים וא-סינכרוני לחליפין.
כלים דיגיטליים בהוראה:	מודל, פדלט
דרכי הוראה:	הרצה, דיון, חברותות
תיאור הקורס:	

הנבואות על אדום הוא נושאו של הקורס מסוג תרגיל טקסט, שבמהותו עוסק בניתוח ביקורתי ומעמיק של יחידות טקסט מקראי בכלים מגוונים ובדרכי פרשנות שנרכשו בקורס הדרכה ביבליוגרפית. לפיכך בקורס זה ירועננו הכללים לחקירת הטקסט והסטודנטים יתרגלו את ניתוחו תוך השלמת הלימוד של הכלים ודרכי הפרשנות הממוקדים לנושא הקורס – הנבואות על אדום. קורס זה יתמקד בנבואות של נביאי הכתב על אדום – ישעיה, ירמיה, יחזקאל, יואל, עמוס, עובדיה. בתוך כך יעסוק הקורס: במגמותיהן ורקען ההיסטורי של הנבואות על אדום בתוך הסוג המכונה "נבואות הגויים"; באדום כסמל הרשעה; בפשעי אדום נגד יהודה ועונשיה; ביחסי ישראל ואדום המשתקפים בתיאור יחסי יעקב ועשו; ובמקבילות בין הנבואות השונות על אדום. הקורס תורם להבנת יחסם של הנביאים השונים לאדום ולמה שהיא מסמלת, ולפיתוח יכולת לקרוא קריאה ביקורתית ולנתח באופן מעמיק יחידת טקסט נבואית בנושא זה. אלה יבואו לידי ביטוי בכתיבת חיבורים על פי הכללים המקובלים בכתיבת עבודה אקדמית במקרא.

ג. קורסים סמינריונים

שם הקורס:	שער לנבואה – נבואות עמוס (פרו-סמינריון)
שם המרצה:	ד"ר לאה יעקבזן
דרכי תקשורת:	leahj@gordon.ac.il, פגישות אישיות בזום בתיאום מראש.
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	2 ש"ש / 2 נ"ז
שנת לימודים / קהל יעד:	שנה ב
דרישות קדם:	הדרכה ביבליוגרפית + המקרא ועולמו (נלמדו בעבר או במקביל)
סוג קורס:	סדנה, קורס משולב: פנים אל פנים וא'-סינכרוני לחליפין.
כלים דיגיטליים בהוראה:	מודל, פדלט
דרכי הוראה:	הרצאה, הנחיה אישית וקבוצתית
תיאור הקורס:	

הקורס עוסק במהותה של הנבואה הקלאסית ושורשיה האפשריים בנבואה העממית ומתמקד בנבואות עמוס. במהלך הסמסטר הראשון של הקורס ועד למחציתו של הסמס' השני – נעמוד על המושגים הבסיסיים בספרות הנבואה, נדון בשאלות: מהי נבואה, מיהו נביא ומהם סוגי הנבואות. נסקור את הנביאים השונים על רקע תקופתם, הידועה או המשוערת, החל מהמאה השמינית לפנה"ס – נבואת בית ראשון, ועד למחצית המאה החמישית לפנה"ס – נבואת אחרון הנביאים, מלאכי. נתמקד בתוכן הנבואי של הנבואות של אחדים מן הנביאים ונאפיין אותן בזיקה לאירועים ההיסטוריים שברקען. עיקר הקורס יוקדש לנביא עמוס ולנבואתו. בקרב חוקרים מקובלת המחשבה שעמוס הוא ראשון הנביאים. נבחן מחשבה זו על רקע זמנו וההדגשים שבנבואותיו. נלמד על: אישיותו וקורותיו; הרקע ההיסטורי לנבואתו; מסרים חברתיים ורעיוניים במשנתו הנבואית ונתמקד בעיקר במקומו של המוסר ביחס לפולחן. כמו כן נעסוק בסוג נבואות על הגויים; בצורות ומבנים בנבואותיו. בד בבד נרענן את הכללים לכתיבה אקדמית שנרכשו בקורסים קודמים ונשים דגש על הכללים לכתיבת עבודת פרו"ס. הרבע האחרון של הקורס יוקדש לכתיבת העבודה בהנחיה אישית ולהצגת הרפרטים בכיתה. קורס זה נועד להקנות ללומד מידע על ספרות הנבואה המקראית ועל עמוס הנביא ונבואתו, וכן מיומנות בניתוח טקסטים ובכתיבה אקדמית. כל אלה יבואו לביטוי בכתיבת עבודת הפרו"ס.

שם הקורס:	ספר מלכים (סמינריון)
שם המרצה:	ד"ר יעקב דולגופולסקי-גבע
דרכי תקשורת:	yakovdol@gordon.ac.il, פגישות אישיות בזום בתיאום מראש.
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	3 ש"ש / 3 נ"ז
שנת לימודים / קהל יעד:	שנה ג / ד
דרישות קדם:	פרו-סמינריון.
סוג קורס:	סדנה, קורס מקוון - סינכרוני.
כלים דיגיטליים בהוראה:	מודל, זום (יש להוריד את התוכנה)
דרכי הוראה:	הרצאות, הנחיה אישית
תיאור הקורס:	

ספר מלכים, החותם את ספרי נביאים ראשונים, הוא אסופה מגוונת ורבת-פנים של סיפורים מסוגים שונים. רוב גיבוריו הם מלכים ונביאים, וביניהם כמה מן הדמויות המפורסמות והמרתקות בספרות המקראית: שלמה, ירבעם, אחאב ואיזבל, אליהו, אלישע, חזקיהו, יאשיהו ועוד. הרכבתו מתוך פסיפס הסיפורים והמסורות הללו הוא עבודת האמן של עורכים שהשכילו לצקת את כל המרכיבים אל תוך תבנית ספרותית המעניקה לכולם משמעות חדשה, והופכת אותם לסאגה היסטורית סוחפת. ספר מלכים סוקר תקופת זמן של כ-400 שנים, המכונה במחקר ההיסטורי "תקופת בית ראשון". על תולדותיהן של ממלכות ישראל ויהודה בתקופה זו ניתן ללמוד לא רק מספר מלכים, אלא גם מנבואות שחוברו באותה תקופה, מכתובות של מלכי הארצות השכנות וממצאים ארכיאולוגיים. בכל אלו ועוד ניגע בסמינריון המקוון על ספר מלכים. תתכוננו למסע!

ד. ז'אנרים ספרותיים במקרא

* גם קורסים אחרים עשויים לייצג סוגים ספרותיים במקרא

שם הקורס:	איך לקרוא סיפור מקראי?
שם המרצה:	ד"ר רונית שירן
דרכי תקשורת:	ronits@gordon.ac.il
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז	2 ש"ש / 2 נ"ז
שנת לימודים / קהל יעד:	שנה א / אקדמאים
דרישות קדם:	אין.
סוג קורס:	פנים אל פנים.
כלים דיגיטליים בהוראה:	מודל
דרכי הוראה:	
תיאור הקורס:	

הסיפור המקראי מושך את לב הקוראים כבר אלפי שנים. יוצרים רבים – סופרים ומשוררים יונקים את מקורותיהם מספר הספרים. אין עוד יצירה ספרותית שזכתה למעמד דומה, ושהשפיעה באופנים מגוונים על תנועות היסטוריות רחבות כמו גם על אנשים פרטיים.

בקורס זה נלמד את יסודות הסיפור המקראי, את שיטת הקריאה הצמודה, ונלמד להפיק משמעות מהכתובים. נרכוש כלים המסייעים להבין את הסיפורים המקראיים: עיצוב הדמויות; מבנה העלילה; עיצוב הזמן והמקום, זאת ועוד נתוודע אל האמצעים הרטוריים המגוונים ואל שלל התחבולות הספרותיות ששמשו את מחברי הספרים. בד בבד נכיר מקרוב את סיפוריהם המרתקים של אבות ואימהות האומה, נתוודע אל מערכות היחסים שנקמו בתוך משפחותיהם, ואל הבעיות המוסריות מולם נצבו.

שם הקורס:	ספרות החוק והחכמה
שם המרצה:	ד"ר לאה יעקבזן
דרכי תקשורת:	leahj@gordon.ac.il
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	2 ש"ש / 2 נ"ז
שנת לימודים / קהל יעד:	שנה ג / אקדמאים
דרישות קדם:	המקרא ועולמו
סוג קורס:	קורס משולב: פנים אל פנים וא-סינכרוני לחליפין
כלים דיגיטליים בהוראה:	מודל
דרכי הוראה:	הרצאה
תיאור הקורס:	

במרכזו של קורס זה עומדות שתי חטיבות ספרותיות במקרא – ספרות החוק וספרות החכמה. הסמסטר הראשון יוקדש לספרות החוק. במסגרת המבוא יילמדו מקורותיו של החוק המקראי, מאפייניו וצורותיו תוך השוואה למקורות חוק מסופוטמיים. נדון וננתח דינים שונים מתחומים שונים: דיני המשפחה – אירוסין ונישואין, ייבום, גירושין, בכור ובכורה, התנהגות צאצאים כלפי הוריהם; הדאגה לחלשים בחברה – מעמדם של הגר, היתום והאלמנה, היחס לעני, עבד ואמה עבריים; עבירות פליליות – דיני רצח: רוצח במזיד, רוצח בשוגג, דיני ערי מקלט. הלימוד בחלק זה יקנה ללומד יכולת לקרוא טקסט משפטי ולנתח אותו על פי הכלים שהוקנו בו; להשוות בין טקסטים משפטיים בקובצי החוקים השונים במקרא ולהסיק מסקנות; לגלות בקיאות רחבה בטקסטים המשפטיים שנלמדו ובפירושים.

בסמסטר השני יוקדש הלימוד לספרות החכמה במקרא. ראשיתו – במבוא לסוגה זו, ביחודה ובזיקתה לספרות החכמה של תרבויות המזרח הקדום. נבחין בין שני סוגים של החכמה המקראית, האחד – החכמה העיונית שבמרכזה שאלות הדנות למשל, בגמולו של האדם ובגורלו, בסבלו של האדם ובתכלית קיומו, בשאלת הטוב והרע ועוד. כאן נלמד וננתח טקסטים מהספרים: איוב וקהלת. הסוג השני – החכמה הדידקטית ובמרכזה ספר משלי שנועד לחנך. הלימוד בחלק זה יקנה ללומד יכולת לקרוא טקסטים חכמיים ולנתחם בכלים שהוקנו בו; לגלות בקיאות רחבה בטקסטים מסוג זה ובספרות הפרשנית והמחקרית הקשורה בהם. לבסוף נעמוד בקורס זה על הזיקות שבין ספרות החוק וספרות החכמה.

שם הקורס: הספרות המזמורית במקרא ופרשנותה (שירה מקראית)

Course name:	Biblical Poetry in Exegesis
Instructor:	Dr. Shira Golani
Communication:	shirag@gordon.ac.il
Num. of Academic Hours:	2 academic hours; 2 points
Class:	3rd year students / BA degree holders / teachers
Prior Requirements:	none
Type of Course:	Lecture and exercise, face to face
Digital tools:	Moodle, Padlet
Instruction methods:	Face-to-face synchronous meetings; asynchronous individual and group preparation

Course Description:

This course introduces students and familiarizes them with the genre of biblical psalms and where psalms are found within the Bible (with emphasis on the Book of Psalms). Through the study of selected biblical psalms, the students will gain knowledge of types of psalms, poetic vocabulary and literary devices used in biblical psalms (such as parallelism; metaphor and imagery; wordplay and assonance; acrostic; and more). Also covered in this course are the main scholarly discussions of the various types of psalms found in biblical literature, as well as the social and religious-ritualistic functions of biblical psalms.

With classes given in English, the course also explicitly aims at acquainting Hebrew speaking students with scholarly terminology and publications written in English (commentaries, scholarly articles and monographs, and dictionaries).

At the end of the course, the students will have gained both knowledge in reading biblical psalms through comprehension of the literary devices and unique vocabulary, and a more established proficiency in utilizing English language scholarly tools and publications in their studies and teaching of biblical literature.

תיאור הקורס: הקורס יעסוק בנושאים של הכרת סוגת המזמור במקרא; מבנה ספר תהלים וטיפוסים של מזמורים; אוצר מילים אופייני למזמורים מקראים ולמחקרם ואמצעים ספרותיים ואומנותיים המשמשים בשירה המקראית; הפונקציות שמזמורים ממלאים מבחינה חברתית; וגישות מחקר וגישות ספרותיות לשירת המזמורים. הסטודנטים ייחשפו לנושאים אלו וילמדו על אודותיהם מתוך ניתוח מבחר מזמורים מסוגים שונים, ומתוך כך ירכשו כלים לנתחם ולהביןם, יכירו את עולם המחשבה הדתית המיוצג במזמורים, וגישות שונות לשירה המקראית. בתום הקורס יוכלו הסטודנטים לזהות מזמורים, לאפיין את סוג המזמור ואת הפונקציות השונות שהשירה ממלאת.

ה. קורסי מקרא נוספים בתשפ"ב

שם הקורס:	קומדיה, פארודיה וסאטירה במקרא ועל המקרא* (המקרא בחינוך בחברה ובתרבות)
שם המרצה:	ד"ר יעקב דולגופולסקי-גבע
דרכי תקשורת:	yakovdol@gordon.ac.il
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	1 ש"ש / 1 נ"ז
שנת לימודים / קהל יעד:	שנה א / אקדמאים
דרישות קדם:	אין.
סוג קורס:	פנים אל פנים.
כלים דיגיטליים בהוראה:	מודל
דרכי הוראה:	
תיאור הקורס:	

הומור שימש לאורך דורות כלי חשוב ללימוד הסיפור התנ"כי, פירושו והנחלתו מדור לדור. הומור הוא הדרך הטבעית לנער את האבק ולהפוך טקסט עתיק לרלוונטי. הוא גם הדרך לערער, לפרש מחדש, לשאול שאלות, להציע אלטרנטיבות. כבר בתוך הטקסט המקראי עצמו אנו מוצאים הומור בתור כלי להעברת מסרים אידיאולוגיים ודתיים, ולאורך הדורות חיברו קוראיו של רב-המכר המקודש יצירות קומיות, פארודיות וסאטירות מסוגים שונים, המתבססות עליו. בקורס נלמד מאוד ברצינות על היצירות הללו – מסיפורים תנ"כיים על נביאים מגוחכים, דרך מחזות פורים מסורתיים ועד מערכונים של "היהודים באים". נלמד מה ההבדל בין פארודיה וסאטירה, והכי חשוב: ניצור לגמרי בעצמנו פארודיות וסאטירות בנושאים מקראיים.

שם הקורס:	התשמעו קולי? קריאה פמיניסטית במקרא
שם המרצה:	ד"ר רונית שירן
דרכי תקשורת:	ronits@gordon.ac.il
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	1 ש"ש / 1 נ"ז
שנת לימודים / קהל יעד:	שנה א / אקדמאים
דרישות קדם:	אין.
סוג קורס:	פנים אל פנים.
כלים דיגיטליים בהוראה:	מודל
דרכי הוראה:	
תיאור הקורס:	

הקורס יעסוק בעיון ספרותי בסיפורים שיש בהם היבטים מגדריים, תוך אבחנה בין יחס המקרא לדמויות הנשים, יחס הפרשנות המסורתית, ויחסה של הפרשנות הפמיניסטית. במהלכו נדון במטרותיה המגוונות של הפרשנות הפמיניסטית למקרא – החל מהגישות הלוחמניות המתמקדות בהיבטים הפטריארכליים במקרא ומנסות לחשוף את המיזוגיניות (שנאת נשים) שבו, ועד למגמה ההפוכה המגשרת המבקשת להאזין גם לקולות אחרים העולים מהטקסט המקראי ובכלל זה גם לקולות הנשיים.

משפחה במקרא	שם הקורס:
ד"ר לאה יעקבזן	שם המרצה:
leahj@gordon.ac.il	דרכי תקשורת:
2 ש"ש / 2 נ"ז	היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:
שנה א / אקדמאים	שנת לימודים / קהל יעד:
אין	דרישות קדם:
שיעור, פנים אל פנים.	סוג קורס:
מודל, פדלט	כלים דיגיטליים בהוראה:
הרצה, דיון, חברותות	דרכי הוראה:
	תיאור הקורס:

הקורס עוסק במשפחה במקרא שהיא המסגרת הלגיטימית היחידה שבה נולדו צאצאים ובה הם גדלו ופעלו כיחידים. בקורס זה ייחשפו בפני הלומדים דפוסי המשפחה המקראית, חבריה ומקומם במסגרת המשפחתית. במהלך הקורס יכירו הסטודנטים את מבנה החברה הישראלית בתקופה השבטית: השבט, המשפחה המורחבת ובעיקר מבנה בית האב. הסטודנטים ילמדו על הליך הנישואין המכוננים משפחה וילמדו על חבריה ובראשם האב העומד בראש בית האב, תפקידיו וסמכויותיו בעיקר על צאצאיו ועל האם – תפקידיה וסמכויותיה על צאצאיה. במסגרת זו יושם דגש על ההתנהגות הנדרשת מבנים ובנות כלפי הוריהם. הקורס מקנה ללומד מידע רב על דפוסי המשפחה המקראית בהשוואה למקורות חוץ מקראיים תוך סיוע בספרות חז"ל ובספרות המדעית. מעבר למידע העשיר שאליו נחשפים הסטודנטים ולחידוד סוגיות עיקריות בנושא באמצעות דיונים בכיתה, הקורס תורם לעמידה על ערכי המשפחה בימי המקרא עם אקטואליזציה לימינו אנו.

סיפורי בריאה וראשית ימי העולם במבט השוואתי (המקרא והמזרח הקדום)	שם הקורס:
ד"ר רות פידלר	שם המרצה:
ruthf@gordon.ac.il	דרכי תקשורת:
1 ש"ש / 1 נ"ז	היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:
שנה ב' / אקדמאים	שנת לימודים / קהל יעד:
המקרא ועולמו; כלים ביבליוגרפיים במקרא (הדרכה ביבליוגרפית)	דרישות קדם:
א-סינכרוני בלמידה עצמית + הנחיה אישית.	סוג קורס:
מפגשים סינכרוניים יתואמו מספר פעמים בכל סמסטר.	
מודל, זום (יש להוריד את התוכנה)	כלים דיגיטליים בהוראה:
הרצה	דרכי הוראה:
	תיאור הקורס:

הקורס עוסק בחטיבת הסיפורים על ראשית העולם (בראשית א'–י"א), על התפיסות והרעיונות הגלומים בה בנוגע לאדם ומקומו בעולם הנברא. במהלך הקורס יתודעו הלומדים אל ייחודה של חטיבה זו, הן מצד מקומה השלטני במקרא והן מצד השראתה לחקר המקרא; הן מצד זיקותיה לספרות המזרח הקדום והן מצד אופייה המהפכני הנחשף בעימות עם ספרות זו. הלומדים יכירו כלים מחקרניים, שיטות וגישות שונות בקריאת סיפורי הראשית, תוך עיון פרשני-טקסטואלי בקטעים נבחרים ובמספרים המאפיינים אותם, במעגלי קריאה מתרחבים. קורס זה תורם ליכולת השימוש בכלי הפרשנות, ליצירת דיאלוג עם המחקר ולגיבוש עמדות אישיות.

שם הקורס:	חורבן גלות וגאולה (ת"ל תרבות ישראל)
שם המרצה:	ד"ר לאה יעקבזן
דרכי תקשורת:	leahj@gordon.ac.il
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	2 ש"ש / 2 נ"ז
שנת לימודים / קהל יעד:	אקדמאים
דרישות קדם:	אין
סוג קורס:	א-סינכרוני בלמידה עצמית + שלושה מפגשים בזום בכל סמסטר
כלים דיגיטליים בהוראה:	מודל, פורום
דרכי הוראה:	הרצאות כתובות ומוקלטות
תיאור הקורס:	

הקורס עוסק בתקופת שיבת ציון וימי בית שני. במהלך הקורס נכיר את הרקע ההיסטורי של התקופה, נעמוד על האירועים שקרו ביהודה לפני החורבן, על השפעתם על אוכלוסייתה שגלתה לבבל ולאחר ששבה לארץ. נלמד מבחר מהנבואות של נביאי שיבת ציון על רקע התקופה. נתמקד בנבואותיהם של ישעיה השני, ובפעילות הנבואית של חגי וזכריה למען שיקום חיי הקהילה ובניית המקדש בירושלים. כמו כן, נכיר את האירועים והתהליכים המרכזיים שקדמו להקמת מדינת ישראל בדורנו בזיקה לאירועים שקדמו לבניין הקהילה היהודית בימי בית שני – על הדמיון בקשיים החברתיים ובדרכים להבראתם אז ועתה. הקורס תורם להבנת האירועים והתהליכים שעיצבו את תולדות עם ישראל בתקופה מכוננת וחשובה זו, לאור טקסטים מקראיים, היסטוריוגרפיים ונבואיים, וממצאים ארכיאולוגיים חשובים.

שם הקורס:	פרשת השבוע (ת"ל תרבות ישראל)
שם המרצה:	ד"ר יעקב דולגופולסקי-גבע
דרכי תקשורת:	yakovdol@gordon.ac.il
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	2 ש"ש / 2 נ"ז
שנת לימודים / קהל יעד:	אקדמאים
דרישות קדם:	אין.
סוג קורס:	א-סינכרוני בלמידה עצמית
כלים דיגיטליים בהוראה:	מודל
דרכי הוראה:	
תיאור הקורס:	

הקריאה בתורה בבית הכנסת במחזור שנתי – פרשה אחת בכל שבוע – היא מסורת קדומה, ששורשיה בימי המשנה והתלמוד. מנהגי הקריאה ב"הפטרה" מתוך ספרי הנביאים לצד פרשת השבוע, הלימוד המשותף של הפרשה והוספת דרשות אקטואליות הפכו את הטקסט התורתי ואת לימודו ופירושו לחלק משגרת החיים היהודית. ברוח מסורת זו, ובהתאמה (חלקית) לסדר הקריאה המסורתי, נעקוב לאורך שנת הלימודים אחרי הפרשות הסיפוריות העיקריות שבתורה. נכיר את גיבורי הסיפורים וניגע בסוגיות פרשניות, בזיקות שבין סיפורי התורה לבין חלקים אחרים מן התנ"ך, ובמסורות המאוחרות שנקשרו בהם.

סיפורי אברהם (ת"ל תרבות ישראל)

ד"ר רונית שירן

ronits@gordon.ac.il

1 ש"ש / 1 נ"ז

אקדמאים

אין.

פנים אל פנים

מודל

שיטת "Vake"

שם הקורס:

שם המרצה:

דרכי תקשורת:

היקף הקורס בש"ש ובנ"ז

שנת לימודים / קהל יעד:

דרישות קדם:

סוג קורס:

כלים דיגיטליים בהוראה:

דרכי הוראה:

תיאור הקורס:

במרכז הלמידה תעמוד דמותו של אברהם אבי האומה הישראלית, כפי שמשקפת מן הסיפור המקראי, וממדרשי חז"ל. במהלך הלמידה נעקוב אחרי דרכו המפותלת של המונותאיסט הראשון, ונבחן את מערכות יחסיו עם אלוהים ועם בני משפחתו. הלומדים והלומדות יקראו את הסיפור המקראי, יפרשוהו בעזרת פרשנים שונים ויקראו מאמרים המעמיקים את הבנתם. בנוסף, יזהו סוגיות ערכיות העולות מן הסיפורים וידונו בהן (כבוד האדם; שוויון ערך האדם; אחריות אישית וחברתית, משפחה, חירות וכיצ"ב). כחלק מדרך הלמידה יתנסו בלמידה בשיטת: (values and knowledge education) "vake", כשבמרכזה תעמוד השאלה: אילו ערכים עולים מספורי אברהם והאם הם מייצגים את ערכי? קורס זה תורם לרכישת כלי פדגוגי שיישומו יוביל להכרה בקרב הלומדות והלומדים שהמקרא הוא יצירת מופת ערכית ואקטואלית.

טכנולוגיה לצרכי הוראה ולמידה במקרא ובתרבות ישראל

ד"ר שירה גולני

shirag@gordon.ac.il

1 ש"ש / 1 נ"ז

שנה ב / אקדמאים

קורסים טכנולוגיים של שנה א

א-סינכרוני בלמידה עצמית

מגוון כלי מודל, סרטונים, פדלט

למידה עצמית, למידה שיתופית

שם הקורס:

שם המרצה:

דרכי תקשורת:

היקף הקורס בש"ש ובנ"ז

שנת לימודים / קהל יעד:

דרישות קדם:

סוג קורס:

כלים דיגיטליים בהוראה:

דרכי הוראה:

תיאור הקורס:

בקורס זה ילמדו הסטודנטים על נושאים שונים הנוגעים לפדגוגיה חדשנית המשלבת טכנולוגיה, מתוך נקודת המבט של תחומי הדעת של מקרא ותרבות ישראל ומורשתו. בין הנושאים הנידונים בקורס: "חדשנות" ו"תקשוב"; מאגרי מידע בתחום הידע הדיסציפלינארי ברשת; מכשלות וקשיים בהוראת הדיסציפלינה באמצעים טכנולוגיים; יצירתיות וחקר: מה בתחום הדיסציפלינה, ומה הקשר לטכנולוגיה?; הטכנולוגיה לטובת הוראה מותאמת אישית והגברת מעורבותו של התלמיד; הקבוצה: ריכוזיות ודמוקרטיזציה בתחום הפרשנות והפלפול; שיתופיות וקולבורציה (שיתוף פעולה); הכיתה ההפוכה; משחוק בתחום הדיסציפלינה.

ו. סדנות הוראה והתנסות מעשית

שם הקורס:	סדנה בהוראת מקרא (על יסודי)
שם המרצה:	ד"ר ליאת סובולב-מנדלבאום
דרכי תקשורת:	liats@gordon.ac.il
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	2 ש"ש / 2 נ"ז
שנת לימודים / קהל יעד:	שנה ב / שנה ג / אקדמאים
דרישות קדם:	ציון 70 בדיקטיקה הכללית ובהתנסות של שנה א
סוג הקורס:	סדנה דידיקטית, פנים אל פנים
כלים דיגיטליים בהוראה:	מודל
דרכי הוראה:	
תיאור הקורס:	

הקורס עוסק בסוגיות נבחרות מתוך תכנית הלימודים במקרא לבית הספר העל-יסודי, ובו מעבדים הסטודנטים רעיונות מעשיים ומתודיים בתחום הוראת המקרא במשותף. בד בבד הסטודנטים נוטלים חלק בדיונים תיאורטיים בסוגיות דידיקטיות שבהן הם נתקלים בהתנסות המעשית, בזיקה לנושאים הנלמדים בסדנה. במהלך הקורס הסטודנטים יערכו היכרות עם תכנית הלימודים, יכירו מבחר אסטרטגיות הוראה, מבחר ספרי לימוד בתחום הוראת המקרא, מבחר עזרים (מתוקשבים ובלתי מתוקשבים) בהוראה ומבחר מקורות מידע (ספרות מקצועית ומאגרי מידע ברשת). כמו כן ילמדו הסטודנטים לכתוב מערך שיעור וינתחו מערכי שיעור (מסוגים ובמודלים מגוונים), יעריכו את תכנונם, דרכי ההוראה שנקבעו בהם, ואת ביצועם (בהתנסות המעשית). הסטודנטים יכירו גישות שונות להוראת המקצוע וילמדו לקשר את הכתוב המקראי אל סוגיות חברתיות, מוסריות ואקטואליות, ויצרו דיאלוג בין התלמיד ובין הכתוב המקראי. קורס זה הוא לב לבה של הוראת המקרא, מספק לסטודנט מניפה רחבה של דרכים להוראת המקרא.

שם הקורס:	סדנה בהוראת מקרא (יסודי)
שם המרצה:	ד"ר שירה גולני
דרכי תקשורת:	shirag@gordon.ac.il
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	2 ש"ש / 2 נ"ז
שנת לימודים / קהל יעד:	שנה ב / שנה ג / אקדמאים
דרישות קדם:	ציון 70 בדידקטיקה הכללית
סוג קורס:	סדנה דידיקטית, פנים אל פנים
כלים דיגיטליים בהוראה:	מודל
דרכי הוראה:	הרצאה, עבודה בקבוצות, חברותות, למידה עצמית אישית ובקבוצות
תיאור הקורס:	

הקורס עוסק בדרכי הוראת המקרא בבית הספר היסודי. בראש ובראשונה כיצד שיעורי מקרא יהיו מעשיים, רלוונטיים לימינו ולסוגיות המטרידות את הילדים כיחידים וכפרטים בחברה הישראלית, פוריים מבחינה קוגניטיבית ויצירתית ואף מהנים עבור הלומדים. במהלך הקורס יעסקו הסטודנטים ברעיונות מעשיים ומתודיים בתחום הוראת המקרא במשותף, יעלו סוגיות, אירועים ודוגמאות מתוך ההתנסות, ידונו בהן ויעריכו אותן בזיקה לנושאים הנלמדים בסדנה. במהלך הקורס הסטודנטים יערכו היכרות עם תכנית הלימודים, יכירו מבחר אסטרטגיות הוראה, מבחר עזרים (מתוקשבים ובלתי מתוקשבים) בהוראה ומבחר מקורות מידע (ספרות מקצועית ומאגרי מידע ברשת). חלק עיקרי בקורס מוקדש להתנסות בכתיבת מערכי שיעור, ודרך הביצוע שלהם (תכנון הוראה). הסטודנטים ילמדו כיצד לערוך רפלקציה עצמית שתקדם אותם. הסטודנטים יכירו גישות שונות להוראת תנ"ך, לרבות דרכים ליצור דיאלוג בין התלמיד ובין הכתוב המקראי. קורס זה הוא לב לבה של הוראת המקרא, מספק לסטודנט מניפה רחבה של דרכים להוראת המקרא.

שם הקורס:	התנסות בהוראה שנה א (על יסודי)
שם המרצה:	גב' חני גרנסקי
דרכי תקשורת:	hanig@gordon.ac.il
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	לפי תוכנית הלימודים
שנת לימודים / קהל יעד:	שנה א
דרישות קדם:	סיום קורס יסודות בהצלחה
סוג הקורס:	התנסות מעשית בבית הספר העל יסודי
כלים דיגיטליים בהוראה:	מודל
דרכי הוראה:	הדרכה פדגוגית
תיאור הקורס:	

התנסות מעשית בהוראת המקרא במסמטר ב'. במהלך ההתנסות יחשפו הסטודנטים למגוון התרחשויות בבתי הספר, כל סטודנט ילווה על ידי מורה מאמן/מאמנת ומדריך/ה פדגוגית. הסטודנטים יגיעו ל-15 ימי התנסות בכל אחד מהסמסטרים. הסטודנטים יערכו צפיות בשיעורים של המורה המאמנת ויקיימו שיחות עמה, יתערו באירועי בית הספר והעבודה השוטפת בכתה, ויכתבו דף מעקב ומשוב לכל יום התנסות הכולל תובנה חדשה שנלמדה. הסטודנטים ילמדו מספר שיעורים, ומהם שניים בנוכחות המדריכה הפדגוגית. לפני כל אחד משני השיעורים האלו תתקיים שיחת הדרכה מקדימה. בתום כל שיעור כזה תתקיים שיחת משוב עם המדריכה הפדגוגית והמורה המאמנת.

שם הקורס:	התנסות בהוראת המקרא בבית הספר העל יסודי
שם המרצה ודרכי תקשורת:	גב' חני גרנסקי, hanig@gordon.ac.il גב' מיכל קופר, michalco@gordon.ac.il ד"ר שירה גולני, shirag@gordon.ac.il
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	לפי תוכנית הלימודים
שנת לימודים / קהל יעד:	שנה ב / שנה ג / אקדמאים
דרישות קדם:	ציון 70 ומעלה בהתנסות שנה א (לא מתייחס לאקדמאים)
סוג קורס:	התנסות מעשית בבית הספר היסודי
כלים דיגיטליים בהוראה:	מודל
דרכי הוראה:	הדרכה פדגוגית
תיאור הקורס:	

התנסות מעשית בהוראת המקרא. במהלך ההתנסות יחשפו הסטודנטים למגוון התרחשויות כדי ללמוד מהן את רזי העשייה החינוכית. בהתנסות בבתי הספר, כל סטודנט ילווה על ידי מורה מאמן/מאמנת, שתכשירו ותדריכו בכל הצעדים בהוראה. זאת נוסף על ההדרכה שתינתן על ידי המדריכה הפדגוגית. הסטודנטים יגיעו ל-15 ימי התנסות בכל אחד מהסמסטרים. הם יערכו צפייה בשיעורים של המורה המאמנת ויקיימו שיחות עמה, יתערו באירועי בית הספר והעבודה השוטפת בכתה, ויכתבו דף מעקב ומשוב לכל יום התנסות הכולל תובנה חדשה שנלמדה. הסטודנטים ילמדו חמישה שיעורים לפחות בכל סמסטר, ומהם שניים בנוכחות המדריכה הפדגוגית. לפני שני השיעורים האלו תתקיים שיחת הדרכה מקדימה. בתום השיעור תתקיים שיחת משוב עם המדריכה הפדגוגית והמורה המאמנת.

שם הקורס:	התנסות בהוראת המקרא בבית הספר היסודי
שם המרצה ודרכי תקשורת:	ד"ר ליאת סובולוב מנדלבוים, liats@gordon.ac.il ד"ר שירה גולני, shirag@gordon.ac.il ד"ר רויטל פלג-יצחקי, revitalp@gordon.ac.il
היקף הקורס בש"ש ובנ"ז:	לפי תוכנית הלימודים
שנת לימודים / קהל יעד:	שנה ב / שנה ג / אקדמאים
דרישות קדם:	ציון 70 ומעלה בהתנסות שנה א (לא מתייחס לאקדמאים)
סוג קורס:	התנסות מעשית בבית הספר היסודי
כלים דיגיטליים בהוראה:	מודל
דרכי הוראה:	הדרכה פדגוגית
תיאור הקורס:	

התנסות מעשית בהוראת המקרא. במהלך ההתנסות יחשפו הסטודנטים למגוון התרחשויות כדי ללמוד מהן את רזי העשייה החינוכית. בהתנסות בבתי הספר, כל סטודנט ילווה על ידי מורה מאמן/מאמנת, שתכשירו ותדריכו בכל הצעדים בהוראה. זאת נוסף על ההדרכה שתינתן על ידי המדריכה הפדגוגית. הסטודנטים יגיעו ל- 15 ימי התנסות בכל אחד מהסמסטרים. הם יערכו צפייה בשיעורים של המורה המאמנת ויקיימו שיחות עמה, יתערו באירועי בית הספר והעבודה השוטפת בכתה, ויכתבו דף מעקב ומשוב לכל יום התנסות הכולל תובנה חדשה שנלמדה. הסטודנטים ילמדו חמישה שיעורים לפחות בכל סמסטר, ומהם שניים בנוכחות המדריכה הפדגוגית. לפני שני השיעורים האלו תתקיים שיחת הדרכה מקדימה. בתום השיעור תתקיים שיחת משוב עם המדריכה הפדגוגית והמורה המאמנת.

רשימת קורסים משנים עברו

קורסים העוסקים בז'אנרים ספרותיים, תרגילים וסמינריונים מתחלפים מידי שנה. להלן מאגר הנושאים של קורסים משנים קודמות. נושאים אלו חוזרים על עצמם מידי כמה שנים.

א. מבואות ומיומנויות יסוד בלימודי מקרא (קורסי ליבה)

הקורסים קבועים כנזכר לעיל.

ב. תרגילים וסמינריונים (קורסי ליבה)

- ספר יונה (תרגיל טקסט). ד"ר אפרים זאנד
- "ישקני מנשיקות פיהו" – מגילת שיר השירים (תרגיל טקסט). פרופ' איציק פלג
- משופטים למלוכה: ספר שמואל (תרגיל טקסט). ד"ר שירלי נתן-יולזרי
- נבואות שיבת ציון (תרגיל טקסט). ד"ר מיכה רואי
- הנבואות על אדום (תרגיל טקסט). ד"ר לאה יעקבזן
- עמוס ונבואתו (תרגיל טקסט). ד"ר שירה גולני
- הסיפורים הביוגרפיים של הנביאים הקלאסיים (תרגיל טקסט). ד"ר לאה יעקבזן
- אהבה, מניפולציה וחוק במגילת רות (תרגיל טקסט). ד"ר לאה יעקבזן
- עיונים בספר במדבר (תרגיל טקסט). ד"ר אפרים זאנד
- ספר דברים (תרגיל טקסט). ד"ר אפרים זאנד
- לך לך: עיון טקסטואלי בסיפורי האבות (תרגיל טקסט). פרופ' איציק פלג
- עיון טקסטואלי בסיפור הכיבוש בספר יהושע (תרגיל טקסט). ד"ר אפרים זאנד
- חוטאים וחוזרים בתשובה בספר שופטים (פרו-סמינריון). ד"ר שירלי נתן-יולזרי
- היסטוריה ואידאולוגיה בספר מלכים (פרו-סמינריון). ד"ר אפרים זאנד
- עיצוב ההיסטוריה בספר דברי הימים (פרו-סמינריון). ד"ר שירה גולני
- 'שלושה אבות, ארבע אימהות' – היסטוריה, מסורת ומגדר בעיצוב הסיפורים על ראשית האומה (פרו-סמינריון). ד"ר רות פידלר
- מקדשים ומקומות קודש בספרות המקרא (סמינריון). ד"ר רות פידלר
- וְהָיָה כַּאֲשֶׁר שָׁקַדְתִּי עֲלֵיהֶם לְנֹתוֹשׁ וְלִהְרֹס כִּן אֲשַׁקֵּד עֲלֵיהֶם לְבָנוֹת וְלִנְטֹעַ – מחורבן לתקומה (סמינריון). ד"ר לאה יעקבזן.
- נשים במקרא (סמינריון). ד"ר לאה יעקבזן.
- נביאים בעידן של תמורה – ימי שיבת ציון (סמינריון). ד"ר לאה יעקבזן.
- עליה וירידה בספר בראשית (סמינריון). פרופ' איציק פלג
- האידאולוגיה הדברימית והשפעתה על ספרות המקרא (סמינריון). ד"ר לאה יעקבזן

ג. ז'אנרים ספרותיים במקרא (קורסי ליבה)

- אמנות הסיפור במקרא (סיפור מקראי). ד"ר אפרים זאנד
- סיפורי אחים ואחיות בספר בראשית (סיפור מקראי). ד"ר שירלי נתן-יולזרי
- עיון בשירת המזמורים (שירה מקראית). ד"ר אפרים זאנד
- קינה, מקוננים ומקוננות (שירה מקראית). ד"ר שירלי נתן-יולזרי
- "הזי גוי חטא" - נבואת ישעיהו בן אמוץ (נבואה). פרופ' איציק פלג.
- משברים נבואיים - נקודות מפנה בתולדותיה של הנבואה המקראית (נבואה). ד"ר רות פידלר
- ספרות החוק המקראית (ספרות החוק). ד"ר לאה יעקבזון.
- פרשיות בחקר החוק המקראי (ספרות החוק). ד"ר שירלי נתן-יולזרי
- פרשת משפטים: שמות כ"א-כ"ג (ספרות החוק). ד"ר אפרים זאנד
- ספרות החכמה הדידקטית: ספר משלי (חכמה). פרופ' נילי שופק
- מגמות העריכה בספר שופטים (היסטוריוגרפיה). ד"ר אפרים זאנד
- דרכי החיבור ומגמות העריכה בספר מלכים (היסטוריוגרפיה). ד"ר שירלי נתן-יולזרי
- חכמת מצרים הקדומה וזיקתה לספרות החכמה המקראית (ספרות החכמה). פרופ' נילי שופק
- סיפור הכיבוש בספר יהושע א-יב (היסטוריוגרפיה). ד"ר רונית שירן
- מציאות ורטוריקה במגילת קהלת (חכמה). ד"ר שירלי נתן-יולזרי
- ספרות הנבואה תחת עינם הבוחנת של פרשני המקרא המסורתיים (נבואה+פרשנות ימה"ב). ד"ר אפרים זאנד
- פרשיות בחקר החוק המקראי (חוק). ד"ר אפרים זאנד
- שירה מקראית (ת"ל החוג לספרות). ד"ר יעקב דולגופולסקי-גבע

ד. קורסי נוספים

- מיעקב לישראל (929 תנ"ך ביחד; המקרא בחינוך בחברה ובתרבות). ד"ר יעקב דולגופולסקי-גבע
- מקום ומרחב במקרא (מונוגרפיה). ד"ר יעקב דולגופולסקי-גבע
- האמנם צדיק וטוב לו, רשע ורע לו? עיון בספר איוב (מונוגרפיה). פרופ' איציק פלג
- האיש שמואל: שופט, נביא וממליך מלכים (מחזור סיפורים). ד"ר אפרים זאנד
- מנהיגות בספר שופטים (מחזור סיפורים). ד"ר יעקב דולגופולסקי-גבע
- יוסף בעל החלומות (מחזור סיפורים). פרופ' איציק פלג
- סיפורי הראשית (מחזור סיפורים). ד"ר רות פידלר
- סיפורי אלישע (מחזור סיפורים). ד"ר רות פידלר
- ספרות פותחת שתיקות מקראיות (המקרא בחינוך בחברה ובתרבות). ד"ר רונית שירן
- תנ"ך עכשיו! נושאים אקטואליים והמקרא (המקרא בחינוך בחברה ובתרבות). ד"ר רונית שירן
- בין אדם לחברו (המקרא בחינוך בחברה ובתרבות, על יסודי). ד"ר שירה גולני
- סגנונות בפרשנות ימה"ב (פרשנות ב). ד"ר אפרים זאנד
- פרשנות ימה"ב (פרשנות ב). ד"ר רות פידלר

- פרשנות רש"י למקרא (פרשנות מסורתית). ד"ר אפרים זאנד
- פרשנות חז"ל למקרא (פרשנות מסורתית). ד"ר ליאת סובולב-מנדלבאום
- הספרות החיצונית למקרא: עיונים פשר חבקוק מקומראן (פרשנות ג). ד"ר שירה גולני
- פרקים בפרשנות פנים מקראית (פרשנות ג). ד"ר שירה גולני
- סיפורי בריאה וראשית ימי עולם במקרא ובתרבויות השכנות (המקרא המזה"ק והארכיאולוגיה). ד"ר שירלי נתן-יולזרי
- המקרא באורן של כתובות עבריות ומסופוטמיות (המקרא המזה"ק והארכיאולוגיה). ד"ר רות פידלר (מקוון)
- עלילת אקתה וזיקתה למקרא (המקרא המזה"ק והארכיאולוגיה). ד"ר שירלי נתן-יולזרי
- החינוך בעולם הקדום: כנען, ישראל, מסופוטמיה ומצרים (המקרא המזה"ק והארכיאולוגיה). פרופ' נילי שופק
- פרקים נבחרים במקרא לאור ספרות מצרים הקדומה ותרבותה (המקרא המזה"ק והארכיאולוגיה). פרופ' נילי שופק
- חלומות במקרא – חלונות למקרא (מונוגרפיה). ד"ר רות פידלר
- עזה כמוות אהבה – סיפורי אהבה במקרא (מונוגרפיה). ד"ר רות פידלר
- הרקע המשפטי של מקצת סיפורי המקרא (מונוגרפיה). ד"ר אפרים זאנד
- בצלם אלוהים: פני האדם בכתבי המקרא (מונוגרפיה). ד"ר אפרים זאנד
- דמותו של אלוהים (מונוגרפיה). ד"ר מיכה רואי
- סיפורי מלאכים במקרא, בשילוב iPad (מונוגרפיה). ד"ר שירלי נתן-יולזרי
- תורת הגמול המקראית (מונוגרפיה). ד"ר שירלי נתן-יולזרי
- נשים ללא עתיד (מונוגרפיה). ד"ר רות פידלר
- מצור, מפלצות ימיות ועצי השדה – מלחמה ושלוש במקרא, והשתקפותם בישראל בת זמננו (מונוגרפיה). ד"ר שירה גולני
- המקרא בראי האמנות (בין-תחומי). ד"ר שירלי נתן-יולזרי
- כינונו של עם: מסורת יציאת מצרים. (ת"ל קיוון חדש). ד"ר יעקב דולגופולסקי-גבע